Docentenhandleiding ^{bij} Photoshop CC

ISBN 978 90 5905 633 6

1. Introductie

De cursushandleiding gaat uit van een lessenschema dat bestaat uit negen punten. Deze punten zijn in drie groepen verdeeld. In principe ziet een cursusbijeenkomst er als volgt uit:

- **A Inleiding** 1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.
  - 2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.
  - 3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.
- B Instructie
  1. De informatie (leerstof) aanbieden.
  2. De cursisten helpen bij het leren.
  3. Cursisten gevraagde handelingen laten tonen.
  4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.
- **C Afsluiting** 1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing).
  - 2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

Het schema wordt van begin tot eind stap voor stap doorlopen.

De stappen B1 tot B4 worden steeds herhaald, dat wil zeggen dat de leerstof steeds in kleine delen wordt aangeboden (B1).

Er zullen dus vele momenten zijn waarop de cursist hulp nodig kan hebben (B2). Daaruit volgt ook dat tijdens een cursusbijeenkomst cursisten meerdere handelingen aanleren die ze kunnen demonstreren (B3), waarop de cursusleider kan reageren met goedkeuring of eventueel noodzakelijke corrigerende opmerkingen (B4).

Op de volgende pagina vindt u nogmaals het **schema** aangevuld met extra informatie om de inhoud en het waarom van elke stap te verduidelijken. De uitwerking van de cursusbijeenkomsten wordt namelijk binnen dit schema gegeven.

Reserveer voor:

- de Inleiding 10-15%
- de Instructie 60-70%
- de Afsluiting 20-25% van de beschikbare tijd

Lesschema

A Inleiding 1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.

De cursusleider kan om stilte verzoeken, de deur dichtdoen, een aankondiging op het bord schrijven of op een andere manier de aandacht op zijn persoon en de komende les richten.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Voor cursist en leraar is het van belang precies te weten wat de gewenste resultaten voor een les zijn.

De werkhouding van de cursist tijdens de les is er van afhankelijk of bijvoorbeeld de behandelende stof herkend moet worden, uit het hoofd geleerd moet worden, of toegepast moet kunnen worden. Alleen maar noemen van onderwerpen die behandeld gaan worden, is onvoldoende. De docent moet dit in begrijpelijke termen doen.

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

De docent moet in het begin van de les zorgen dat de nieuwe informatie aansluit op en voortbouwt op eerder verworven begrippen en regels. De betreffende kennis van de cursisten moet dan eerst opgehaald (geactiveerd) worden.

B Instructie 1. De informatie (leerstof) aanbieden.

De kern van het onderwijsleerproces is het aanbieden van de informatie door de docent of door het studieboek.

2. De cursisten helpen bij het leren.

De docent blijft tijdens het leerproces niet op zijn plaats maar is bezig de verrichtingen van de cursisten te observeren en waar nodig te ondersteunen. De toegepaste didactische opvatting kan worden gekenschetst als begeleid ontdekkend leren.

3. Cursisten de gevraagde handeling laten tonen.

Het gaat hier niet om het controleren of de cursisten hun huiswerk hebben gedaan, maar om een oefenmogelijkheid voor het uitvoeren van de gewenste (eind)handeling. Een gerichte vraag geeft de cursist de mogelijkheid om zichzelf en de docent te tonen dat hij of zij het weet of kan.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Het geven van informatie over de getoonde prestaties aan cursisten is informatief en versterkend. Terugkoppeling van informatie over de uitvoering van de handeling van de lerende gaat in vele gevallen vanzelf: het werkt of het werkt niet. Terugkoppeling moet in ieder geval informatie geven over de correctheid van het uitvoeren van de handelingen die tijdens het leren zichtbaar zijn.

C Afsluiting 1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing).

De bedoeling van deze gebeurtenis is vast te stellen of de cursist het leerdoel heeft bereikt en of hij of zij met zekerheid de gewenste eindhandelingen kan uitvoeren. Voor dit doel zijn verschillende toetsingsvormen mogelijk: bijvoorbeeld een opdracht uitvoeren of een opgave maken. Ze hoeven niet allemaal op hetzelfde tijdstip te worden afgenomen. Uiteraard behoort de toets afgestemd te zijn op de gestelde leerdoelen.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

Deze laatste stap is gericht op het bevorderen van het beklijven op de wat langere termijn. Daarom dienen deze aanwijzingen lesoverstijgend te zijn en gericht op het zichtbaar maken van cursusverbanden.

2. Voorkennis

Voor deze cursus wordt verondersteld dat de cursisten beschikken over basisvaardigheden *Windows* of werken op een Mac.

3. Algemeen

Technische zaken als het op de juiste wijze geïnstalleerd zijn van *Windows* of Mac met een werkende internetverbinding en het programma *Photoshop CC* zijn essentieel voor het geven van deze cursus.

4. Referenties

E. Warries en J.M. Pieters Inleiding Instructietheorie Swets en Zeitlinger B.V. Amsterdam/Lisse 1992

J. Molter en A. Borg Onderwijs en leerpsychologie Intro Nijkerk 1990

5. Overzicht van de cursusbijeenkomsten

De cursusopzet bestaat uit veertien bijeenkomsten, waarbij gebruik wordt gemaakt van hoofdstuk 1 t/m 14 uit de titel *Photoshop CC*. Uiteraard kunt u naar eigen inzicht lessen samenvoegen, apart behandelen en/of de lestijd verlengen. Let er in dat geval op dat in het lesschema punt **3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen** mogelijk aangepast moet worden.

Les 1 Hoofdstuk 1 Start Les 2 Hoofdstuk 2 Opslaan en exporteren Les 3 Hoofdstuk 3 Afbeeldingsgrootte en uitsnijden Les 4 Hoofdstuk 4 Transformatie Les 5 Hoofdstuk 5 Lagen Les 6 Hoofdstuk 6 Maskers Les 7 Hoofdstuk 7 Opvul- en aanpassingslagen Les 8 Hoofdstuk 8 Selecteren Les 9 Hoofdstuk 9 Paden tekenen Les 10 Hoofdstuk 10 Kleuren en tonen Les 11 Hoofdstuk 11 Penselen Les 12 Hoofdstuk 12 Montage Les 13 Hoofdstuk 13 Filters Les 14 Hoofdstuk 14 Retoucheren

Op de website bij het boek www.visualsteps.nl/photoshopcc/extra.php vindt u een overzicht met de tijdsindicatie voor de verschillende oefeningen in het boek. Ook vindt u hier nog een aantal aanvullende PDF-bestanden.

A Inleiding **1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.** Zie hiervoor het algemene schema.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Geef eerst onderstaande informatie:

Met *Photoshop* heeft u een oneindig assortiment aan functies voor beeldbewerking tot uw beschikking, maar wat kunt u er mee en hoe werkt het allemaal? Met behulp van het boek *Photoshop CC* en deze bijeenkomsten leert u dat stap voor stap.

Er zijn handige overzichten gemaakt van de gereedschappen, sneltoetsen en deelvensters waar u op terug kunt vallen als u een bepaalde optie zoekt. U komt alle ins en outs te weten van de zoomfunctie en niet te vergeten het deelvenster *Historie,* dat het geheugen van *Photoshop* is waarmee u uw handelingen herstelt. Het programma heeft veel mogelijkheden waarin u de werkruimte, gereedschappen en de voorkeuren helemaal naar uw eigen hand kunt zetten. Uiteraard doet u dit pas wanneer u een ervaren gebruiker bent en precies weet wat u wilt. Daarom start deze bijeenkomst met het herstellen van de voorkeuren en stelt u de werkruimte in volgens de standaard instellingen.

In deze les leert u het volgende: (zet ook dit ergens goed leesbaar neer)

- Voorkeuren resetten
- Een nieuwe afbeelding maken
- Over de werkruimte
- Oefenbestanden downloaden en openen
- De achtergrond van het afbeeldingsvenster wijzigen
- Een nieuwe afbeelding instellen
- Over voorinstellingen
- Een serie afbeeldingen openen
- Over de gereedschappen en deelvensters
- Ongedaan maken en Historie
- Over de sneltoetsen
- In- en uitzoomen
- Beeld verplaatsen en draaien
- Voorkeuren instellen

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

Omdat dit de eerste bijeenkomst is, kunt u niet terugwijzen naar de vorige bijeenkomst.

B Instructie 1. De informatie (leerstof) aanbieden. Pagina's 15-34.

2. De cursisten helpen bij het leren.

Zie hiervoor het algemene schema.

3. Cursisten het gevraagde gedrag laten tonen.

Zie hiervoor het algemene schema.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Zie hiervoor het algemene schema, deze samenvatting en de vooruitblik op de volgende les.

C Afsluiting 1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing).

Bespreek in het kort eventuele veel voorkomende problemen die zich tijdens B Instructie voordeden.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

A Inleiding **1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.** Zie hiervoor het algemene schema.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Geef eerst onderstaande informatie:

Hoe u bestanden in *Photoshop* opslaat wordt bepaald door hoe uw bestanden in elkaar zitten en wat de bestemming er van is. Voor print- en drukwerk kiest u bijvoorbeeld een andere indeling (extentie), dan voor beeldschermen, zoals bij plaatsing op een website. In deze les leert u over verschillende manieren van opslaan van bestanden.

In deze les leert u het volgende: (zet ook dit ergens goed leesbaar neer)

- Waar bewaart u de afbeelding?
- Welke extentie?
- Over de standaard Photoshop-indeling
- Bewerkingen opslaan
- Afsluiten
- Lagen samenvoegen
- Opslaan voor drukwerk en beeldschermen
- Over transparante achtergrond
- Over alfakanalen
- Lagen exporteren
- Animatie exporteren

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

Breng in het kort de leerstof van de vorige bijeenkomst in herinnering.

Voorkeuren resetten | Een nieuwe afbeelding maken | Over de werkruimte | Oefenbestanden downloaden en openen | De achtergrond van het afbeeldingsvenster wijzigen | Een nieuwe afbeelding instellen | Over voorinstellingen | Een serie afbeeldingen openen | Over de gereedschappen en deelvensters | Ongedaan maken en *Historie* | Over de sneltoetsen | In- en uitzoomen | Beeld verplaatsen en draaien | Voorkeuren instellen

B Instructie 1. De informatie (leerstof) aanbieden. Pagina's 35-42.

2. De cursisten helpen bij het leren.

Zie hiervoor het algemene schema.

3. Cursisten het gevraagde gedrag laten tonen.

Zie hiervoor het algemene schema.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Zie hiervoor het algemene schema en deze samenvatting:

C Afsluiting 1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing). Bespreek in het kort eventuele veel voorkomende problemen die zich tijdens B Instructie voordeden.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

A Inleiding **1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.** Zie hiervoor het algemene schema.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Geef eerst onderstaande informatie:

Het formaat van een afbeelding wordt bepaald door het aantal pixels. Pixels zijn blokjes waaruit een afbeelding is opgebouwd. Wanneer u een origineel verkleint, haalt u pixels weg waardoor de afbeelding minder detail krijgt en kwaliteit verliest. Bij een vergroting voegt u pixels toe. Hierdoor verliest de afbeelding contrast en ziet er minder scherp uit. In hoeverre u kunt vergroten of verkleinen hangt af van de kwaliteit van het origineel en waar u het voor gaat gebruiken. Voor drukwerk of print is bijvoorbeeld een hogere beeldresolutie vereist dan voor beeldschermen of websites.

Als het origineel wordt verkleind verdwijnen er pixels. Dit geeft een eenvoudiger beeld. In het geval van vergroting komen er pixels bij. Omdat deze moeten worden opgebouwd uit de bestaande pixels, ontstaat er een verloop in kleuren.

In deze les leert u het volgende: (zet ook dit ergens goed leesbaar neer)

- Over afbeeldingsgrootte, resolutie, canvasgrootte
- Uitsnijden
- Uitsnijden met behoud van inhoud
- Uitsnijden van een selectie
- Uitsnijden en horizon rechtzetten
- Uitsnijden en roteren
- Uitsnijden en perspectief bijwerken

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

Breng in het kort de leerstof van de vorige bijeenkomst in herinnering.

Waar bewaart u de afbeelding? | Welke extentie? | Over de standaard *Photoshop*-indeling | Bewerkingen opslaan | Afsluiten | Lagen samenvoegen | Opslaan voor drukwerk en beeldschermen | Over transparante achtergrond | Over alfakanalen | Lagen exporteren | Animatie exporteren

B Instructie 1. De informatie (leerstof) aanbieden.

Pagina's 43-58.

2. De cursisten helpen bij het leren.

Zie hiervoor het algemene schema.

3. Cursisten het gevraagde gedrag laten tonen.

Zie hiervoor het algemene schema.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Zie hiervoor het algemene schema en deze samenvatting:

C Afsluiting 1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing). Bespreek in het kort eventuele veel voorkomende problemen die zich tijdens B Instructie voordeden.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

A Inleiding **1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.** Zie hiervoor het algemene schema.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Geef eerst onderstaande informatie:

Transformatie wordt gebruikt voor het vervormen van afbeeldingen. Binnen één handeling kan een afbeelding geschaald, geroteerd, vervormd, verdraaid, in perspectief gezet of gespiegeld worden. In deze les maakt u kennis met een aantal mogelijkheden van dit gereedschap. Daarna heeft u een prima basis om er zelf mee verder te experimenteren.

In deze les leert u het volgende: (zet ook dit ergens goed leesbaar neer)

- Over transformatiemethodes
- Schalen
- Verplaatsen
- Roteren
- Schuintrekken
- Vervormen
- Verdraaien
- Spiegelen
- Referentiepunt verplaatsen
- Perspectief verdraaien van een object
- Perspectief verdraaien met een gebouw

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

Breng in het kort de leerstof van de vorige bijeenkomst in herinnering.

Over afbeeldingsgrootte, resolutie, canvasgrootte | Uitsnijden | Uitsnijden met behoud van inhoud | Uitsnijden van een selectie | Uitsnijden en horizon rechtzetten | Uitsnijden en roteren | Uitsnijden en perspectief bijwerken

B Instructie 1. De informatie (leerstof) aanbieden. Pagina's 59-68.

2. De cursisten helpen bij het leren.

Zie hiervoor het algemene schema.

3. Cursisten het gevraagde gedrag laten tonen.

Zie hiervoor het algemene schema.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Zie hiervoor het algemene schema en deze samenvatting:

C Afsluiting 1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing). Bespreek in het kort eventuele veel voorkomende problemen die zich tijdens B Instructie voordeden.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

A Inleiding **1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.** Zie hiervoor het algemene schema.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Geef eerst onderstaande informatie:

Voor het bewerken van afbeeldingen zijn lagen onmisbaar. Standaard bestaat een afbeelding uit één laag, maar als u een bewerking wilt toepassen is het handig om een nieuwe laag toe te voegen en daar de bewerking in uit te voeren. Lagen zijn te vergelijken met transparante films die bovenop elkaar liggen. Door transparante gedeelten van een laag kunt u de onderliggende lagen zien. De volgorde kan veranderd worden en ze kunnen gesloten worden waardoor ze tijdelijk niet zichtbaar zijn. Lagen kunt u groeperen en samenvoegen, een eigen naam en kleur geven en er effecten en eigenschappen aan geven. U kunt de dekking van een laag wijzigen om de inhoud gedeeltelijk transparant te maken. Lagen kunnen afbeeldingen, filters of tekst bevatten. Naast de gewone lagen zijn er ook specifieke lagen, zoals slimme lagen, opvul-en aanpassingslagen of tekstlagen. In deze les maakt u kennis met hun eigenschappen en leert u ze toepassen.

In deze les leert u het volgende: (zet ook dit ergens goed leesbaar neer)

- Een open bestand maken
- Over het deelvenster Lagen
- De achtergrondlaag aanpassen
- Een nieuwe laag maken
- Afbeeldingen maken in een laag
- Een afbeelding plaatsen
- De laagvolgorde wijzigen
- Een laag transparant maken
- Een tekstlaag maken
- Tekstlaag omzetten naar pixellaag
- Een afbeelding in een laag selecteren en verplaatsen
- Lagen selecteren en deselecteren
- Laag dupliceren
- Laag dupliceren naar een ander document
- Laag verwijderen
- Lagen groeperen
- Een groep dupliceren
- Inhoud van een groep bekijken
- Degroeperen
- Lagen vergrendelen en ontgrendelen
- Over laagvolgorde

- Lagen uitlijnen
- Lagen koppelen
- Over laagstijlen en –effecten
- Effecten toepassen
- Over slimme lagen
- Overvloeien

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

Breng in het kort de leerstof van de vorige bijeenkomst in herinnering.

Over transformatiemethodes | Schalen | Verplaatsen | Roteren | Schuintrekken | Vervormen | Verdraaien | Spiegelen | Referentiepunt verplaatsen | Perspectief verdraaien van een object | Perspectief verdraaien met een gebouw

B Instructie 1. De informatie (leerstof) aanbieden.

Pagina's 69-110.

2. De cursisten helpen bij het leren.

Zie hiervoor het algemene schema.

3. Cursisten het gevraagde gedrag laten tonen.

Zie hiervoor het algemene schema.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Zie hiervoor het algemene schema en deze samenvatting:

C Afsluiting 1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing).

Bespreek in het kort eventuele veel voorkomende problemen die zich tijdens B Instructie voordeden.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

A Inleiding **1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.** Zie hiervoor het algemene schema.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Geef eerst onderstaande informatie:

Door een masker toe te passen op een laag kunt u delen van de laaginhoud verbergen, waardoor de onderliggende lagen zichtbaar worden. Dit biedt veel mogelijkheden, zoals het combineren en in elkaar over laten vloeien van afbeeldingen. Een masker is een soort extra film in zwart-wit boven een laag. Met zwart verbergt u de inhoud en met wit maakt u delen zichtbaar. Er zijn verschillende soorten maskers.

Laagmaskers

Laagmaskers worden het meest toegepast en zijn bewerkbaar met de selectie- en tekengereedschappen. Laagmaskers bestaan uit pixels waardoor verandering van resolutie invloed heeft op de kwaliteit van het masker.

Vectormaskers

Deze kunnen bewerkt worden met de vorm- en pengereedschappen en blijven scherp bij een eventuele vergroting. In *paragraaf 6.3 Vectormaskers* leest u hier meer over.

Snelmaskers

Met een snelmasker kunt u snel selecties maken en bewerken. Hoe snelmaskers moeten worden toegepast en wat er allemaal mee kan, wordt uitgelegd in *Hoofdstuk 8 Selecteren*.

In deze les leert u het volgende: (zet ook dit ergens goed leesbaar neer)

- Afbeeldingen combineren
- Selectie toepassen op een masker
- Over vectormaskers

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

Breng in het kort de leerstof van de vorige bijeenkomst in herinnering.

Een open bestand maken | Over het deelvenster *Lagen* | De achtergrondlaag aanpassen | Een nieuwe laag maken | Afbeeldingen maken in een laag | Een afbeelding plaatsen | De laagvolgorde wijzigen | Een laag transparant maken | Een tekstlaag maken | Tekstlaag omzetten naar pixellaag | Een afbeelding in een laag selecteren en verplaatsen | Lagen selecteren en deselecteren | Laag dupliceren | Laag dupliceren naar een ander document | Laag verwijderen | Lagen groeperen | Een groep dupliceren | Inhoud van een groep bekijken | Degroeperen | Lagen vergrendelen en ontgrendelen | Over laagvolgorde | Lagen uitlijnen | Lagen koppelen | Over laagstijlen en –effecten | Effecten toepassen | Over slimme lagen | Overvloeien

B Instructie 1. De informatie (leerstof) aanbieden.

Pagina's 111-118.

2. De cursisten helpen bij het leren.

Zie hiervoor het algemene schema.

3. Cursisten het gevraagde gedrag laten tonen.

Zie hiervoor het algemene schema.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Zie hiervoor het algemene schema en deze samenvatting:

C Afsluiting 1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing).

Bespreek in het kort eventuele veel voorkomende problemen die zich tijdens B Instructie voordeden.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

A Inleiding **1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.** Zie hiervoor het algemene schema.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Geef eerst onderstaande informatie:

Voor creatieve en praktische bewerkingen kunt u verrassende resultaten behalen met aanpassingslagen. Dit zijn lagen die zelf geen afbeelding bevatten, maar wel onderliggende lagen kunnen wijzigen. Met een aanpassingslaag zet u als het ware een filter boven de lagen. Alle opties werken verder net als bij gewone lagen, zoals het geven van een naam of transparantie en u kunt er ook effecten aan geven. Wanneer u een nieuwe aanpassingslaag maakt, krijgt deze automatisch een masker waarmee u delen kunt uitlichten of weghalen. Dit werkt net als bij maskers bij gewone lagen. Het voordeel van een aanpassingslaag is dat deze aan- en uitgezet kan worden en het op ieder gewenst moment bewerkbaar is. Hierdoor is het ook een efficiënt hulpmiddel om mee te experimenteren.

In deze les leert u het volgende: (zet ook dit ergens goed leesbaar neer)

- Aanpassingslagen toepassen
- Opvullagen toepassen
- Aanpassingslagen instellen op één laag

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

Breng in het kort de leerstof van de vorige bijeenkomst in herinnering.

Afbeeldingen combineren | Selectie toepassen op een masker | Over vectormaskers

B Instructie 1. De informatie (leerstof) aanbieden. Pagina's 119-126.

2. De cursisten helpen bij het leren.

Zie hiervoor het algemene schema.

3. Cursisten het gevraagde gedrag laten tonen.

Zie hiervoor het algemene schema.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Zie hiervoor het algemene schema en deze samenvatting:

C Afsluiting 1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing).

Bespreek in het kort eventuele veel voorkomende problemen die zich tijdens B Instructie voordeden.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

A Inleiding **1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.** Zie hiervoor het algemene schema.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Geef eerst onderstaande informatie:

Met een selectie isoleert u bepaalde gebieden van uw afbeelding waar u dan effecten of filters op kunt toepassen, terwijl de gebieden die niet zijn geselecteerd ongewijzigd blijven.

Photoshop biedt een ruime keuze aan selectieopties. Welke u kiest, is afhankelijk van het doel. Soms wilt u snel iets selecteren en een andere keer heeft u meer tijd en moet het heel nauwkeurig geselecteerd worden. Of u zit nog in het ontwerpstadium en u wilt snel een vrijstaand figuur plaatsen dat best in een later stadium verfijnd kan worden. Ook kunt u kiezen voor meerdere selectieopties binnen één bewerking. De beste manier om er achter te komen welke selectieoptie het meest geschikt is, is door veel te experimenteren en zo ervaring op te doen.

De meest bekende selectiegereedschappen zijn de rechthoekige en ovaalvormige selectiekaders, de lasso en de toverstaf. De handigste is de functie *Snelle selectie* waarmee u in korte tijd een bepaald deel van een afbeelding kunt isoleren. Ook is het mogelijk selecties te maken op basis van kleurenbereik in een afbeelding. Selecties kunnen gekopieerd, verplaatst en bewaard worden om later opnieuw te gebruiken.

Een andere functie van *Photoshop* is *Selecteren en Maskeren*. Binnen deze afgeschermde werkruimte selecteert u delen van de afbeelding met behulp van een masker en een aantal tekengereedschappen.

In deze les leert u het volgende: (zet ook dit ergens goed leesbaar neer)

- Selecties tekenen
- Over selectieopties
- Selecteren met willekeurige lijnen
- Selecteren met rechte lijnen
- Rechte en willekeurige lijnen combineren
- Selecteren met Magnetische lasso
- Over snelle selectie
- Selecteren met de toverstaf
- Selecteren met kleurbereik
- Over de snelmaskermodus
- Selectie opslaan
- Selecties maken van paden
- Selecteren en maskeren

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

Breng in het kort de leerstof van de vorige bijeenkomst in herinnering.

Aanpassingslagen toepassen | Opvullagen toepassen | Aanpassingslagen instellen op één laag

B Instructie 1. De informatie (leerstof) aanbieden. Pagina's 127-158.

2. De cursisten helpen bij het leren.

Zie hiervoor het algemene schema.

3. Cursisten het gevraagde gedrag laten tonen.

Zie hiervoor het algemene schema.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Zie hiervoor het algemene schema en deze samenvatting:

C Afsluiting 1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing). Bespreek in het kort eventuele veel voorkomende problemen die zich

tijdens B Instructie voordeden.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

A Inleiding **1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.** Zie hiervoor het algemene schema.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Geef eerst onderstaande informatie:

Paden bestaan uit lijnen die met elkaar worden verbonden door kleine zwarte blokjes. Dit zijn ankerpunten. Er kunnen rechte lijnen en bogen getekend worden, waardoor het mogelijk wordt complexe vormen te creëren. Paden worden onder andere toegepast voor het vrijstaand maken van afbeeldingen. Met een pad kan een afbeelding tot elk gewenst formaat worden vergroot zonder dat er kwaliteitsverlies optreedt langs de randen. Een pad kan ook gebruikt worden als basis voor het selecteren van pixels.

In deze les leert u het volgende: (zet ook dit ergens goed leesbaar neer)

- Pad verplaatsen en bewerken
- Selectie van een pad maken
- Pad met rechte lijnen tekenen
- Pad met gebogen lijnen tekenen
- Gebogen en rechte lijnen combineren
- Vormen samenvoegen tot een pad
- Uitknippad maken
- Over een pad met aangepaste vormen
- Selectie van pad en doezelaar instellen
- Een pad tijdelijk verbergen
- Een pad verwijderen

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

Breng in het kort de leerstof van de vorige bijeenkomst in herinnering.

Selecties tekenen | Over selectieopties | Selecteren met willekeurige lijnen | Selecteren met rechte lijnen | Rechte en willekeurige lijnen combineren | Selecteren met *Magnetische lasso* | Over snelle selectie | Selecteren met de toverstaf | Selecteren met kleurbereik | Over de snelmaskermodus | Selectie opslaan | Selecties maken van paden | Selecteren en maskeren

B Instructie 1. De informatie (leerstof) aanbieden.

Pagina's 159-182.

2. De cursisten helpen bij het leren.

Zie hiervoor het algemene schema.

3. Cursisten het gevraagde gedrag laten tonen.

Zie hiervoor het algemene schema.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Zie hiervoor het algemene schema en deze samenvatting:

C Afsluiting 1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing). Bespreek in het kort eventuele veel voorkomende problemen die zich tijdens B Instructie voordeden.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

A Inleiding **1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.** Zie hiervoor het algemene schema.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Geef eerst onderstaande informatie:

De beste manier om kleuren en tonen aan te passen in *Photoshop* is met de aanpassingslagen of door het *Camera Raw*-filter te gebruiken. Beide methoden zijn pixelvriendelijk en bieden u een breed palet aan mogelijkheden om kleuren en tonen te wijzigen terwijl de oorspronkelijke kwaliteit en afbeeldingsgegevens behouden blijven.

Met aanpassingslagen past u bewerkingen toe op een aparte laag van het afbeeldingsbestand terwijl de oorspronkelijke achtergrondlaag intact blijft. Voor uitgebreide bewerkingen kunt u meerdere aanpassingslagen toevoegen. Met een masker isoleert en past u een deel van de afbeelding aan. Aanpassingslagen kunt u aan- en uitzetten of verwijderen zonder de oorspronkelijke afbeelding te veranderen.

Met het *Camera Raw*-filter kunt u *JPEG-*, *TIFF-* en *Camera Raw*bestanden bewerken. Via een voorvertoningsvenster, voorzien van een aantal gereedschappen, kunt u de kleuren en tonen in uw afbeelding wijzigen. De instellingen worden als een filter op de afbeelding toegepast waardoor er geen wijzigingen plaatsvinden in de oorspronkelijke pixels en de afbeelding geen kwaliteit verliest. De instellingen kunt u desgewenst opslaan als een voorinstelling wanneer u dezelfde aanpassing op meerdere afbeeldingen wilt toepassen.

In het menu Afbeelding > Aanpassingen komt u vrijwel dezelfde funties voor kleurbewerking tegen als in de aanpassingslagen en in het *Camera Raw*-filter. Deze werken weliswaar op dezelfde manier, maar het verschil is dat wanneer u kiest voor het menu Afbeelding > Aanpassingen, de wijzigingen ervoor zorgen dat pixelgegevens in uw afbeelding permanent worden gewijzigd of verwijderd. Bewerk uw afbeeldingen dus liever niet op deze manier en maak bij voorkeur gebruik van de aanpassingslagen en het *Camera Raw*-filter!

In deze les leert u het volgende: (zet ook dit ergens goed leesbaar neer)

- Over helderheid
- Over selectieve kleur
- Van kleur naar zwart-wit omzetten
- Kleur en zwart-wit combineren
- Werken met het Camera Raw-filter
- Over kleurmodi
- Over de kleurkiezer

- Over kleurenstalen en kleurenpipet •
- Kleurenstaal verwijderen •
- Over PANTONE-kleuren (PMS)
- Over steunkleuren
- Duotoon maken met PANTONE-kleuren

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

Breng in het kort de leerstof van de vorige bijeenkomst in herinnering.

Pad verplaatsen en bewerken | Selectie van een pad maken | Pad met rechte lijnen tekenen | Pad met gebogen lijnen tekenen | Gebogen en rechte lijnen combineren | Vormen samenvoegen tot een pad | Uitknippad maken | Over een pad met aangepaste vormen | Selectie van pad en doezelaar instellen | Een pad tijdelijk verbergen | Een pad verwijderen

1. De informatie (leerstof) aanbieden. **B** Instructie Pagina's 183-210.

2. De cursisten helpen bij het leren.

Zie hiervoor het algemene schema.

3. Cursisten het gevraagde gedrag laten tonen.

Zie hiervoor het algemene schema.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Zie hiervoor het algemene schema en deze samenvatting:

1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing). C Afsluiting

Bespreek in het kort eventuele veel voorkomende problemen die zich tijdens B Instructie voordeden.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

A Inleiding **1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.** Zie hiervoor het algemene schema.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Geef eerst onderstaande informatie:

Als u graag wilt schilderen maar geen artistiek talent bent, kunt u met *Photoshop* toch prima een meesterwerk afleveren. *Photoshop* heeft alles wat u nodig heeft voor digitaal schilderen. Er zijn tientallen penselen, miljarden kleuren, allerlei filters en het papier raakt nooit op. Ook is het mogelijk om zelf penselen te maken.

Om uw artistieke werk echt goed uit de verf te laten komen, is het gebruik van een tekentablet wel aan te raden, maar met een gewone muis kunt u ook verrassende resultaten boeken.

In deze les maakt u kennis met de penselen door een lijntekening in te kleuren. U werkt met verschillende soorten penselen en leert in lagen werken, zoals echte kunstenaars dat ook doen.

In deze les leert u het volgende: (zet ook dit ergens goed leesbaar neer)

- Penselen bekijken en uitproberen
- Schilderen met penselen
- Penseelinstellingen opslaan

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

Breng in het kort de leerstof van de vorige bijeenkomst in herinnering.

Over helderheid | Over selectieve kleur | Van kleur naar zwart-wit omzetten | Kleur en zwart-wit combineren | Werken met het *Camera Raw*-filter | Over kleurmodi | Over de kleurkiezer | Over kleurenstalen en kleurenpipet | Kleurenstaal verwijderen | Over PANTONE-kleuren (PMS) | Over steunkleuren | Duotoon maken met PANTONE-kleuren

B Instructie 1. De informatie (leerstof) aanbieden.

Pagina's 211-222.

2. De cursisten helpen bij het leren.

Zie hiervoor het algemene schema.

3. Cursisten het gevraagde gedrag laten tonen.

Zie hiervoor het algemene schema.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Zie hiervoor het algemene schema en deze samenvatting:

C Afsluiting

1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing). Bespreek in het kort eventuele veel voorkomende problemen die zich tijdens B Instructie voordeden.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen. Keer terug naar de doelstellingen en lees ze nog eenmaal door. Moedig de cursisten aan de opgedane kennis en vaardigheden thuis te herhalen.

A Inleiding **1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.** Zie hiervoor het algemene schema.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Geef eerst onderstaande informatie:

Het samenvoegen van twee of meer afbeeldingen is een van de populairste *Photoshop*-technieken. In deze les leert u snel en eenvoudig afbeeldingen combineren, uitknippen en naadloos samenvoegen tot bijzondere afbeeldingen met een eigen look. U start met een eenvoudige oefening waarbij u vissen in een cocktail laat zwemmen. Daarna plaatst u een kind in een vrolijk fotolijstje en past u een facelift toe op een popster. Iets gecompliceerder is de les waarbij u van een plas een rivier maakt en als u dat heeft gedaan gaat u een weg in een waterval laten verdwijnen. Tenslotte verplaatst u een toerist in een paar stappen honderden kilometers verderop alsof het niets is.

Tijdens het doorlopen van de oefeningen zal het u opvallen dat vooral lagen een grote rol spelen bij fotomontage. Wanneer er twee of meer afbeeldingen worden gecombineerd spelen maskers altijd een belangrijke rol voor vloeiende en natuurlijke overgangen. Verder past u veel technieken toe die zijn besproken in de voorgaande lessen in dit boek, zoals selecteren, transformeren en overvloeimodi.

In deze les leert u het volgende: (zet ook dit ergens goed leesbaar neer)

- Een viscocktail maken
- Een zonnige babyfotolijst maken
- Faceliften
- Afbeeldingen van dieren combineren
- Van twee werelden een wereld maken
- Een toerist van plaats veranderen

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

Breng in het kort de leerstof van de vorige bijeenkomst in herinnering.

Penselen bekijken en uitproberen | Schilderen met penselen | Penseelinstellingen opslaan

B Instructie 1. De informatie (leerstof) aanbieden.

Pagina's 223-252.

2. De cursisten helpen bij het leren.

Zie hiervoor het algemene schema.

3. Cursisten het gevraagde gedrag laten tonen.

Zie hiervoor het algemene schema.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Zie hiervoor het algemene schema en deze samenvatting:

C Afsluiting 1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing). Bespreek in het kort eventuele veel voorkomende problemen die zich tijdens B Instructie voordeden.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

A Inleiding **1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.** Zie hiervoor het algemene schema.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Geef eerst onderstaande informatie:

Voor het vervormen, vervagen, verbeteren en allerlei creatieve effecten van uw afbeeldingen kunt u in *Photoshop* gebruikmaken van een aantal handige filters. U kunt bijvoorbeeld gezichtsuitdrukkingen aanpassen of een foto er uit laten zien alsof het een met de hand geschilderde prent is.

Normaal gesproken worden de pixels in een afbeelding voorgoed gewijzigd en beschadigd bij het toepassen van filters. Een effectieve manier om dit te voorkomen is om van een normaal filter een zogenoemd slim filter maken. De afbeelding zelf blijft dan ongewijzigd en het filter wordt als het ware op de afbeelding geprojecteerd. Het filter kunt u tijdelijk uitzetten als u de oorspronkelijke afbeelding wilt bekijken. Verder kunt met één slim filter meerdere filters samen gebruiken en met elkaar mengen. Ook kunt u delen verbergen achter een masker. Bijna alle beschikbare filters in *Photoshop* zijn geschikt om toe te passen als slimme filters. In deze les wordt onder andere uitgelegd hoe u deze slimme filters maakt en toepast.

Over het algemeen werken filters in *Photoshop* het beste in de RGBmodus. Als het niet toegepast kan worden in de CMYK-modus, is het filter automatisch uitgeschakeld in het menu. In de bitmapmodus of met geïndexeerde kleuren werken filters niet.

In deze les leert u het volgende: (zet ook dit ergens goed leesbaar neer)

- Over slimme filters
- Filters proberen
- De Filtergalerie gebruiken
- De galerie Vervagen gebruiken
- Het filter Uitvloeien gebruiken
- Gezichtsuitdrukking aanpassen
- Rode ogen bijwerken

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

Breng in het kort de leerstof van de vorige bijeenkomst in herinnering.

Een viscocktail maken | Een zonnige babyfotolijst maken | Faceliften | Afbeeldingen van dieren combineren | Van twee werelden een wereld maken | Een toerist van plaats veranderen

- **B Instructie 1. De informatie (leerstof) aanbieden.** Pagina's 253-280.
  - 2. De cursisten helpen bij het leren.

Zie hiervoor het algemene schema.

3. Cursisten het gevraagde gedrag laten tonen.

Zie hiervoor het algemene schema.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Zie hiervoor het algemene schema en deze samenvatting:

C Afsluiting 1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing). Bespreek in het kort eventuele veel voorkomende problemen die zich tijdens B Instructie voordeden.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

A Inleiding **1. Zorgen dat de cursisten aandacht hebben voor de les.** Zie hiervoor het algemene schema.

2. Uitleggen wat de leerdoelen van deze les zijn.

Geef eerst onderstaande informatie:

Retoucheren is het verbeteren van afbeeldingen door bijvoorbeeld vlekjes en oneffenheden weg te werken. Het is de kunst om alles wat mooi is te accentueren en te versterken en de minder voordelige stukjes weg te poetsen of af te vlakken. Er gaat behoorlijk wat oefening en ervaring aan vooraf voor er een naturel en perfect eindresultaat is bereikt. Gelukkig beschikt u met *Photoshop* over een paar uitstekende retoucheerpenselen. Maar hoe werkt u daar mee en wat kunnen ze? Dat wordt u in deze les stap voor stap uitgelegd. Uw eerste oefening is het verjongen van een overrijpe banaan waarmee u de basisbegrippen onder de knie krijgt van het digitaal retoucheren. Dit past u uiteindelijk toe op de menselijke huid, een gebit, op ogen en tenslotte leert u een figuur bij te werken.

In deze les leert u het volgende: (zet ook dit ergens goed leesbaar neer)

- Vlekken verwijderen
- Egaal maken
- Gebieden lichter en donkerder maken
- Object van een foto verwijderen
- Witte tanden maken
- Ogen bijwerken
- Figuur bijwerken

3. Noodzakelijke voorkennis in herinnering brengen.

Breng in het kort de leerstof van de vorige bijeenkomst in herinnering.

Over slimme filters | Filters proberen | De *Filtergalerie* gebruiken | De galerie *Vervagen* gebruiken | Het filter *Uitvloeien* gebruiken | Gezichtsuitdrukking aanpassen | Rode ogen bijwerken

B Instructie 1. De informatie (leerstof) aanbieden. Pagina's 281-302.

2. De cursisten helpen bij het leren.

Zie hiervoor het algemene schema.

3. Cursisten het gevraagde gedrag laten tonen.

Zie hiervoor het algemene schema.

4. Terugkoppeling geven over de getoonde prestaties.

Zie hiervoor het algemene schema en deze samenvatting:

C Afsluiting 1. Het eindresultaat vaststellen van het leren (toetsing). Bespreek in het kort eventuele veel voorkomende problemen die zich tijdens B Instructie voordeden.

2. Herhaling en wijzen op toepassingen.

Keer terug naar de doelstellingen en lees ze nog eenmaal door. Moedig de cursisten aan de opgedane kennis en vaardigheden thuis te herhalen.

6. Ander cursusmateriaal

De populaire boeken van Visual Steps zijn uitstekend geschikt voor gebruik als cursusmateriaal. Bij een groot aantal boeken zijn docentenhandleidingen beschikbaar.

Kijk voor meer informatie op www.visualsteps.nl/docent

Na registratie krijgt u gratis toegang tot alle aanvullende materialen en handleidingen.